

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Örigenus Tōn Eis Tas Theias Graphas Exēgētikōn Apanta Ta Ellēnisti Heuriskomena

Cui idem præfixit Origeniana, Tripartitum opus, quo Origenis narratur vita,
doctrina excutitur, scripta recensentur

Origenes

Rothomagi, 1668

II. Dividuntur Origenis Exegetica in Scholia, Homilias, & Tomos:

urn:nbn:de:hbz:466:1-25059

A τὰ ἅλα ἢ καὶ ἀλλοὶ διηγήται. Et Homil. 14. seq. ἡ δὲ ἀπὸ τοῦ δὲ περὶ ἰσχυρὰ τοῦ πῶρω. Et Tom. 14. in Matth. p. 230. ἰσχυρὰ μὲν ἂν τις ἴσως ἠμῶν. Et passim in Commentariis in Iohannem Heracleonem Hæreticum, hujus Evangelistæ Interpretem insectatur. Qui ergo alius ad Scripturas interpretandas Origenes viam prævisse dici potest? At excusari potest quod ait Sixtus Senensis libr. 4. Biblioth. *His similibus excitatiunculis ubique uti voluit, prout accibat hominem pene ἀποδιδάσκον, & qui primus aggressus esset explanationem omnium divinarum Scripturarum, nondum ob ingentem earum difficultatem ab aliquo attentatam.* Nam alios quidem non negat partem aliquam scripturarum exposuisse; omnium vero scripturarum explanationem aggressum esse aliquem ante Origenem, id vero negat, & merito quidem.

B I. Verumtamen quamvis aliorum exemplum quod sequeretur habuit, fatendum nihilo minus hanc cum explicandæ Scripturæ artem multum provexisse: nec enim simplicem quemdam interpretandi modum adhibuit, sed varia explanationum genera primus Scripturæ accommodavit. Nam vel diffusis Commentariis, quidquid suppedabant ingenium & doctrina, prolixè congestit; vel brevibus tantum Scholiis obscuriora quæque illustravit; vel ad populi captum sese demisit, & selectas quasdam Scripturæ pericopas minus accurate per Homilias exposuit. Hieronymus in Prologo suæ interpretationis Homiliarum, quas in Ezechielem Origenes habuit: *Illud, inquit, breviter admonens, ut scias Origenis opuscula in omnem Scripturam esse triplicita. Primum eius excerpta, quæ Græcè ῥηδία nuncupantur, in quibus ea quæ sibi videbantur obscura atque habere aliquid difficultatis, summam, breviterque perstringit. Secundum Homiliaticum genus, de quo & præfens interpretatio eius est. Tertium quod ipse inscripsit τὸ αὐτὸς, nos Volumina possumus nuncupare, in quo Opere tota ingenij sui vela spirantibus ventis dedit, & recedens à terra in mediū pelagus aufugit.* Rufinus in Prologo interpretationis suæ Commentariorum Origenis in Numeros, quem mihi olim Bigotiana Bibliotheca suppeditavit: *Quæcumque in Numerorum libro, sive Homiliatico stilo, sive etiam ex his quæ Excerpta appellantur, scripta reperimus, hæc perurgente te, Romana ut potuimus voce ex diversis in unum ordinem collecta digestimus.* Et paulo post: *Sic tamen te volo, Frater, quod hæc lectio vias quidem aperiat intelligentiæ, non tamen sigillatim cuncta quæ scripta sunt disserat, ut in Explicationum libris legisti: quo scilicet etiam Lector non reddatur otiosus, sed pungat cor suum, sicut scriptum est, & producat sensum, & audiat verbo bono, ut sapiens adjiciat ad illud.*

C III. Scholia breves erant notæ enodandis locis intricatioribus, & abstrusioribus sensibus erendis, quales habemus in omnes fere Græcos Poëtas. Erasmus Oriola reddi jubet. Sixtus Senensis exponit Vacaciones, sive otia, sive per otium excerpta; quibus quoties ad plenam commentationem otium desisset, ea tantum quæ sibi videbantur obscura, brevibus quibusdam annotationibus summam perstringebat. Inepte uterque. Scholion diminutivum est à Schola: Schola Græcè & Latine, præter vulgatas significationes, lucubrationem etiam sonat, quæ de re aliqua per otium elaboratur. Scholion ergo parvam Scholam significat, hoc est Lucubrationunculam. Speciatim vero Scholia appellantur Commentarioli, vel Dissertatiunculae. Præterea excerpti ex Auctore aliquo loci dicuntur Scholia, cujusmodi ex Evangelio, quo utebatur Marcion nonnulla depromsit Epiphanius Hæ. 42, & Scholia appellavit. Atque hæc Scholia Latine Excerpta proprie dicuntur. Male autem hoc nomine afficias breves expositiones, & dissertationes: quod tamen fecerunt Hieronymus & Rufinus, cum Origenis Commentariolos in Scripturam Excerpta dixerunt; omne Scholiorum genus communi Excerptorum vocabulo donantes, quod ad certam quamdam speciem erat restringendum. At quoniam brevibus sententijs hæc Scholia Origenis, sive Commentarioli concludebantur, idcirco Commaticum interpretationis genus ea Hieronymus appellat. Proœm. Comment. in Matth. *Legisse me fateor, inquit, ante annos plurimos in Martiano Origenis viginti quinque volumina, & totidem ejus Homilias, Commaticumque interpretationis genus.* Et Proœm. Comment. in Epist. ad Galat. *Scriptus enim ille vir (Origenes) in Epistolam Pauli ad Galatas quinque propria volumina, & decimum Stromatum suorum librum commaticum super explanatione eius sermone complevit. Quod ita intelligo: Scholia in Epistolam ad Galatas decimo Stromatum suorum libro ipsum inseruisse.* Scholia vero ad sacrorum Librorum oram attextuisse Origenem ostendit liber vetustissimus Renati Marchali, quo continentur Prophetæ omnes, quique in Collegij Parisiensis Societatis Jesu Bibliotheca servatur, & cujus usuram humanissime mihi concessit Gabriel Cossartius amplissima huic Bibliothecæ præfectus, βιβλ. εζηκ' ipse ἐπιλογῆς & doctrinæ omnis refertissimum penu. Prophetiæ Ezechielis præfixum hoc habet ille liber: *μὴ πλῆθυνῆς τὰ πρὸς τὰς ἐκδόσεις ἐξ αὐτῶν, καὶ διαρτάσῃς τὰ πρὸς αἰετῆρας αὐτῶν περὶ τῶν ἀπὸ καὶ αὐτῶν χρεὶ διαρτάσῃς, καὶ ἐχολογησῃς. ὅθεν ἐστὶν ἐν ταῖς βόλια παρ' ἡμῶν. Desumptum est ab Hexaplis juxta Editiones, & emendatum ex ipsius Origenis Tetraplis, quæ & manu ipsius emendata, & scholijs succincta erant. Unde ego Eusebii Scholia apposui. Hinc discimus Tetraplorū limbos Scholijs ab Origene fuisse succinctos. Si quis autem existimet quæ in hoc Marchali Codice ad oram Ezechielis, aliorumque Prophetarum adtextæ sunt annotationes, ea ipsa*

Erasm. De lib. Origen. Stat. libr. 4. Bibl.

